

de *hervormde* vaan

74^e jaargang · nr 10 · oktober 2014

pagina 4

Oude Testament:

Je vrouw
verdenken

pagina 11

In the picture:

Vieren en
verbinden

pagina 15

Uitnodiging

Bondsdag Putten
25 oktober 2014

1e voorzitter: Ds. W. Westland

Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk

T 0180 412477 • dswwestland@hotmail.com

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap

Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren

T 0318 483717 • dsjpnep@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk

Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom

T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk

Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk

T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom

Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik

T 0348 551496 • c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester:

Dhr. J. van Capelleveen

Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal

T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (commissie 25+)

Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen

T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)

Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk

T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)

Tijgervlinder 44, 3863 GP Nijkerk

T 033 8446241 • a.goijert3@upcmail.nl

Overlijdensberichten:

J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen

E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau

Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:

Hervormd Bondsbureau, Beatrixstraat 20a,

3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

E bondsbureau@filternet.nl

Bankrek.nr. NL08RABO377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

*Voor al onze activiteiten zie onze agenda op
www.hervormdemannenbond.nl*

inzenden kopij november-nummer

De kopij voor het november-nummer moet vóór

21 oktober bij de drukker (info@boutdruk.nl)

aanwezig zijn.

inhoud

Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.	4
Bijbelstudie n.t.	7
Van de voorzitter	11
In the picture	12
Bondsday 2014	15
Organisatienieuws	17
Boekbesprekingen	17
Overlijdensberichten	19
Aankondiging Bondsday 2014	20

Geestelijke nalatenschap

„door het geloof heeft Jozef bij zijn sterven melding gemaakt van de uittocht van de Israëlieten en heeft hij een opdracht gegeven in verband met zijn gebeente.”

Hebreeën 11 : 22

In de tekst worden de gelovigen, aan wie de Hebreenbrief geschreven is, gewezen op Jozef: op het sterven van Jozef. De reden? Zijn laatste wilsbeschikking: “jullie moeten mijn lichaam, als ik gestorven ben, niet in Egypte begraven, maar meenemen”. Waar naar toe? Naar Kanaän. Ja, want ik ga sterven, maar God zal jullie bezoeken. God zal jullie opzoeken in Egypte en jullie in Kanaän brengen. Hoe weet je dat, Jozef? Dat heeft God belóófd.

Kun je zien, waar Jozef uit geleefd heeft en uit welke bron hij putte: uit de bron van de belofte van God. Wonderlijk, want Jozef had alles wat zijn hart begeerde. Hij was onderkoning en had een hoge positie in Egypte. Wat hij wilde hebben, dat was er. Wat moeten we dan nog meer? En toch: Jozef leefde op de belofte van God en van wat God aan hem uitdeelde van Zijn genade. Dat was elke dag in het geloof de lege hand ophouden, maar God vulde ze. Dat had Jozef ondervonden. Al ging de weg die God met hem ging tegen eigen vlees en bloed in en zou hij zelf die weg nooit gekozen hebben. Maar de uitkomst was echt van God: zo wonderlijk, want het ging door de diepte van een gevangenis heen naar de verhoging als onderkoning. Daarom getuigt Jozef van de belofte van God en zegt hij tegen zijn broeders: God zal doen wat Hij beloofd heeft en Hij zal jullie terugbrengen in het land Kanaän, want dat heeft Hij voor jullie bestemd. En daar wil ik begraven worden.

Als je leest wat Jozefs laatste woorden zijn, kunnen we dat zijn geestelijke nalatenschap noemen. Nalatenschap wil zeggen: geld en bezittingen die mensen nalaten als ze gestorven zijn en wat voor hun kinderen of familie of voor de kerk of een ander doel bestemd is. Dat zal Jozef ook gehad hebben: hij was niet onbemiddeld en zal zijn kinderen en familie wel het één en ander aan geld en bezittingen hebben nagelaten. Nalatenschap betekent ook: de invloed die mensen nalaten, wie ze geweest zijn, wat ze gedaan hebben, wat ze gezegd hebben, welke betekenis ze gehad hebben. Denk aan standbeelden: gemaakt voor mensen die in het verleden belangrijk waren voor ons land, o.a. in oorlogstijd. Denk aan straatnamen: genoemd naar mensen, die in een stad of een dorp van betekenis geweest zijn. Maar de grootste zegen is: als we een géestelijke nalatenschap hebben. Dat van ouders gezegd wordt: ze leefden met de Heere en wat ik van mijn vader en moeder weet, is dat ze met liefde ons bij de Heere en Zijn dienst wilden opvoeden, want ze lieten merken, dat het leven met de Heere en Zijn belofte vastheid en zekerheid geeft en uitzicht op de toekomst van God. Of woorden, die je niet vergeet; hun levenswijze, wat je bij blijft; de liefde die je meekreeg voor de Heere en Zijn dienst; het strijden tegen zonden en verkeerde verlangens in eigen hart en leven, opdat de Heere Jezus Christus in hun leven de eer zou ontvangen; hun roemen in God, hun

dank aan God, hun vreugde in God, waar ze over spraken.

De vraag is: laat ik een geestelijke nalatenschap na? Dat kan, maar dan moeten we niet naar Jozef kijken en ook niet naar ouders of grootouders, maar naar de Heere Jezus Christus. Hij heeft een geestelijke nalatenschap achtergelaten na Zijn kruis en opstanding: Zijn Woord, Zijn offer, Zijn beloften. En daar deelt Hij van uit. Aan wie? Aan mensen, die van harte aan God belijden: “o God, doe een wonder van genade in mijn hart en leven, anders laat ik straks wat geld na; wat ik betekende voor mijn kinderen als vader of als moeder, maar geen geestelijke nalatenschap, dan laat ik straks niets na van het geloof en de vreze van Uw Naam en de hoop op het eeuwige leven; dat is erg voor U, Heere, want U hebt recht op mij en erg voor mij, want dan heb ik de grote

zaak van bekering en geloof gemist en dat kan ik niet meer overdoen en erg voor mijn kinderen en kleinkinderen, want ik ben geen richtingwijzer naar U geweest”. Ja, steek uw lege handen maar naar de Heere uit: u wordt geholpen, door Zijn geestelijke nalatenschap, Hij deelt Zijn belofte en genade uit; ja, Zijn offer van vergeving en genade zal uw enige hoop zijn, Zijn Woord uw bron van leven en uitzicht, Zijn liefde de vulling van uw hart en leven. En dat mogen we uitdelen aan anderen: in het gezin, in de familie, in de gemeente, op de mannenvereniging, in de buurt. En komt ons sterven dichterbij, dan mogen we aan hen die achterblijven, zeggen: “ik sterf, maar God blijft, bij Hem moeten jullie het allemaal zoeken, want Gods beloften zijn waarachtig en God is getrouw”. Wat laten wij straks na?

4

Ds. D. Jongeneel

bijbelstudie o.t.

Je vrouw verdenken

Numeri 5 : 11–31

Het huwelijk staat in de branding. In de kerkelijke gemeente merken we het ook meer en meer. Het gaat ons echt niet voorbij. Wat is er veel aan de hand rondom huwelijk, relaties en seksualiteit. In alle nuchterheid moeten we echter zeggen, dat deze dingen niet van vandaag of gisteren zijn. Het is van alle tijden. Ook in de Bijbel komen we het tegen. Relatieproblemen. Huwelijksperikelen. Seksuele zonden. De rauwe werkelijkheid van het leven wordt in Gods Woord niet verbloemd. Maar de Heere laat ons wel weten, dat Zijn bedoeling anders is. Op deze terreinen van het leven behoren liefde en trouw het leven te bepalen. En eerlijkheid en gerechtigheid. Dat blijkt ook uit Zijn wet uit Numeri 5:11-31.

Achterdocht

Het is wel echt een Bijbelgedeelte voor mannen. Het heeft ongehuwde mannen zeker ook wat te zeggen. Maar het spreekt met name gehuwde mannen aan. Al is het te hopen, dat u deze situatie niet herkent. Maar stel, een man verdenkt zijn vrouw van huwelijksontrouw (vs. 14). Van seks met een ander. Zijn achterdocht kan terecht zijn. Inderdaad heeft zijn vrouw een scheve schaats gereden. Maar zij weet het goed verborgen te houden en er is niemand getuige van geweest (vs. 12-14a). Maar zijn duistere vermoedens kunnen ook onterecht zijn (vs. 14b). Hoe dan ook, hij is bezielde met de geest van achterdocht en na-ijver. Het houdt hem zeer bezig. Hoe daarmee dan om te gaan? Wie zal zeggen of hij gegronde reden heeft zijn vrouw te verdenken of dat het ziekelijke achterdocht van hem is?

Tot de Heere gaan

De Heere geeft de opdracht om hiermee naar de priester te gaan. Om als man je vrouw bij de priester te brengen. Hij moet dan ook een offer meenemen. Een sober spijs- of graanoffer (vs. 15). Geen groot en uitbundig offer. Daarvoor is het de gelegenheid niet. Je moet er dus niet mee blijven lopen. In beide gevallen zou dat niet goed zijn. Als de vrouw ontrouw (geweest) is, moet de waarheid boven tafel komen. En als de achterdocht van de man onterecht is, moet zijn vrouw daartegen beschermd worden. Want jaloerse achterdochtigheid kan veel kwaad teweegbrengen en een huwelijk stuk doen gaan. Met de opdracht ermee naar de priester te gaan bedoelt de Heere natuurlijk niets minder dan tot Hem te gaan. Met onze moeilijke huwelijksproblemen hebben we tot Hem om hulp en raad te gaan.

Bij de priester

De priester moet de vrouw, de verdachte, naar voren doen komen en voor het aangezicht van God stellen (vs. 16). Vervolgens moet hij heilig water - water dat in de tabernakel gebruikt wordt - in een pot doen en daar stof bij doen (vs. 17). Daarna stelt hij de vrouw voor de Heere. Hij maakt haar hoofdhaar los, als in een rouwsituatie. Zij krijgt het spijsoffer in de hand. En de priester heeft het bittere water in zijn hand. Het water, dat de vloek met zich mee brengt (vs. 18). Dan laat hij haar zweren, dat zij vrij van vervloeking is bij trouw, maar dat zij vervloekt is bij de onreinheid van ontrouw en buitenechtelijke geslachtsgemeenschap. In dat geval zal het bittere water haar slaan met onvruchtbaarheid; heup en buik, daar waar de vrouwelijke geslachtsorganen zitten, zullen ziek worden (vs. 19-22). Daarop zal de vrouw antwoorden met 'amen, amen' (vs. 22). Daarmee stelt zij zich onder het oordeel van de Heere, legt haar recht in Gods handen en geeft aan bereid te zijn de gevolgen daarvan te dragen. De priester schrijft vervolgens die vloek op een briefje en wist dat uit in het water. Daarna drinkt de vrouw van dat water. En haar offer wordt naar het altaar gebracht (vs. 23-26). En dan zal blijken of zij zich wel of niet misdragen heeft (vs. 27-28). In de verzen 29-31 wordt alles nog eens kort samengevat.

Vrouwvriendelijk

Als mannen zijn we er misschien niet zo gevoelig voor, maar op vrouwen kan deze wet heel vrouwonvriendelijk overkomen. Het is echter goed om te beseffen, dat deze wet in vergelijking met oude wetten en gebruiken bij andere volken in het Nabije Oosten heel vrouwvriendelijk is. De Heere neemt met deze wet de vrouw in bescherming. Deze wet is een

aanzienlijke verbetering voor de positie van de vrouw. Haar schuld moet bewezen worden. Bij andere volken was het precies andersom: de vrouw moest in zulke situaties haar onschuld bewijzen. En daarbij kreeg zij vaak een wrede, levensgevaarlijke behandeling te verduren. Maar de God van Israël leert Zijn volk anders. Hij is een God van recht. Zeker. Dat blijkt ook uit deze voorschriften maar al te duidelijk. Maar Hij laat de vrouw beschermen tegen een blinde woede van de man. En tegen extreme jaloezie en bezitterigheid. En tegen een ongegronde en onrechtvaardige behandeling. Onterechte verdenkingen mogen niet voortwoekeren. En enkel op basis van vermoedens mag een vrouw niet veroordeeld worden. Langs de weg van diepgravend onderzoek moet de waarheid boven tafel komen en kan, bij gebleken onschuld, het onderling vertrouwen weer hersteld worden. En als er gestraft moet worden, dan hoeft de man dat niet te doen en het volk ook niet, maar dan doet de Heere dat. Ja, want let wel: het drinken van dat bittere water is geen magisch ritueel. Niet dat water heeft een uitwerking, maar de Heere maakt gebruik van dat water. Hij oordeelt. Lees vers 20!

Al beschermt deze wet de vrouw tegen de willekeur van haar man, toch kan dit Schriftgedeelte de vraag oproepen of de man altijd vrijuit kan gaan. Ook mannen kunnen toch ontrouw zijn? Zeker. En vergeet dan niet, dat Gods Woord van zowel mannen als vrouwen volstreekte huwelijkstrouw eist. Het zevende gebod spreekt duidelijke taal. Voor vrouwen én mannen.

Gespreksvragen

1. Er is veel aan de hand rondom het huwelijk, relaties en seksualiteit. Dat is van alle tijden. Of zou het vandaag de dag toch erger zijn dan ooit? Waarom denkt u van wel/niet?
2. In deze huwelijksrelatie vol achterdocht moet men tot de priester gaan. Waarom? Wat kan in onze dagen een ambtsdrager voor echtparen in een huwelijks crisis betekenen?
3. Wat heeft dit Bijbelgedeelte ons te zeggen met het oog op omgaan met huwelijksproblemen?
4. De vrouw zegt 'amen, amen' op de woorden van de priester. Wij lezen vaker in de Bijbel, dat mensen met 'amen, amen' antwoorden op wat hun van Godswege voorgehouden en verkondigd wordt. Kunt u een paar voorbeelden daarvan geven? Zegt u zelf ook 'amen' op Gods Woord? Wat betekent het voor onszelf als wij 'amen' zeggen op Gods Woord?
5. De Heere doet recht en laat de (verborgen) zonde niet ongestraft. Wat hebben wij met die wetenschap te doen?
6. Hoe verhoudt de wet van Numeri 5:11-31 zich tot de manier waarop er in het Nieuwe Testament over het huwelijk gesproken wordt?
7. Gods Woord staat midden in de praktijk van het dagelijks leven. Dat blijkt ook wel uit dit Schriftgedeelte. Wat vindt u ervan dat Gods Woord ook de praktijk van het leven zo ter sprake brengt?

De maan van de Wet en de zon van het Evangelie

2 Korinthe 3

2 Korinthe 3 vers 1-6

Zoals zo vaak in zijn brieven formuleert Paulus zelf wat zijn critici zouden kunnen zeggen: gaan wij weer onszelf aanprijzen? Vgl. 2 Kor. 2:14-17. Wie Paulus op het oog heeft is niet duidelijk. Men denkt aan zijn Judaïstische tegenstanders, van buitenaf gekomen. Zij konden aanbevelingsbrieven van gezaghebbende personen of gemeenten overleggen. In de dagen van Paulus was het verschijnsel van aanbevelingsbrieven een bekend en geaccepteerd gebruik. Ook in Joodse kringen, bijv. Hand. 9:2 en 22:5, en in de christelijke gemeente, bijv. Hand. 18:27. Ook bij Paulus, bijv. 2 Kor. 8:16-23, Rom. 16:1-2, Kol. 4:10 en de brief aan Filemon. Zo ook hier in vers 1. Paulus beveelt niet zichzelf aan. In Korinthe hadden sommigen dus de neiging om dat te denken. De kruiwagen van Paulus is echter de gemeente zelf. Zijn de Korintheïers nieuwsgierig naar de aanbevelingsbrief van Paulus? Laten ze naar zichzelf kijken. Zijn brief bestaat in het bestaan van de gemeente zelf. Zij is vrucht van een door God gezegende apostolische bediening. Hij is geschreven in hun hart, 2 Kor. 13:5, en Paulus draagt die mee in zijn eigen hart. Zij is een brief van Christus. Christus is de eigenlijke Auteur van deze brief, de Afzender en de Inhoud. Paulus is slechts het instrument. Hij blijft op de ach-

tergrond. Hij schrijft het werk van God niet aan zichzelf toe.

“Paulus zoekt niet de publiciteit met advertentiecampaagnes, reclames en fanfares”
(C. den Boer)

De brief van de gemeente is openbaar. Hij is door iedereen te lezen. Paulus zegt niet, hoe de gemeente openbaar maakt dat ze brief van Christus is. Uit 1 Thess. 1:5 en 2:13 weten we dat dit bleek door belijdenis en wandel.

Wat de Heilige Geest inschrijft in zondaars-harten gaat er nooit meer uit. De bediening van Paulus in vleselijke tafelen van het hart strekt verder dan de bediening onder het oude verbond, het schrift van God in stenen tafelen. Hij heeft er alle vertrouwen in. Het woord vertrouwen spreekt uit dat Paulus niet staat in eigen kracht. Het is door Christus. Het richt zich op God. Het is zijn ambtsbewustzijn, niet zijn zelfverzekerdheid. Er is niets van hem zelf in rekening te brengen. Hij is ongeschikt in zichzelf, maar bekwaamd door God. Vgl. 2 Kor. 2:16.

Een diaken (dienaar) van het nieuwe verbond, de nieuwe bediening, noemt Paulus zich. In de ogen van een Griek was dat minderwaardig, een dienaar. In de ogen van God is het echter de beste kwalificatie van iemands werk in de gemeente. Een nieuw verbond. Heeft God Zijn verbond met Israël afgeschaft, is het nu

vervangen? Nee! Wel heeft Gods verbond nu een andere Middelaar gekregen, Jezus Christus, Die komen zou en gekomen is. Er is sprake van een nieuw of beter verbond in Hebr. 8:8v, 10:16, 12:24, 13:20. Het oude verbond komt in het nieuwe verbond tot zijn eigenlijke bestemming. Er is één verbond, maar de bediening verschilt. Het was al door de profeten beloofd, Jer. 31:31v; Ezech. 11:20 en 36:36vv.

Onze Heiland heeft Zich bij de instelling van het HA ook van de term nieuwe verbond bediend, 1 Kor. 11:25. Zo verzekert elke avondmaalsviering dat met Christus het nieuwe verbond gekomen is. Van dat verbond zijn Paulus en zijn medewerkers dienaars. Geen dienaren van de letter, maar van de Geest. De letter doodt, de Geest maakt levend. Met letter is hier bedoeld de wet van Mozes, bepaald de Tien Geboden. De letter doodt wanneer ze letter blijft. Ze is voor de meeste Joden letter gebleven, tot nu toe, een optelsom van geboden, die je houden kunt om zo het eeuwige leven te verdienen. De letter stelt eisen, maar schenkt niet de kracht om ze te gehoorzamen. De Geest van de levende God daarentegen deelt de krachten uit om God na te volgen in

geloof en bekering. Zie voor Geest en leven Ezech. 36:26-27 en Ezech. 37.

Zie ook in het NT: Rom. 7:6-13 en 8:2; Gal. 2:19.

2 Korinthe 3:7-12

Zegt 2 Kor. 3:6 dat er 2 soorten dienaren zijn, nu gaat het over 2 verschillende diensten. Wel gaan beide diensten gepaard met doxa, heerlijkheid, luister. Er is dus ook overeenkomst. Paulus vergelijkt hier beide diensten met elkaar: de bediening van de wet (het verbond van God op de Sinai) en de bediening van de Geest (het Evangelie). De heerlijkheid van de Geest gaat die van de wet ver te boven. Calvin schrijft: “Paulus noemt hier 5 dingen over de wet.

Het 1e is bediening van de dood, 2e met letters en inkt geschreven, 3e in stenen gegrift, 4e tijdelijk, 5e bediening van de verdoemenis (veroordeling)”.

De wet is dus geen bron van leven op zich. Het jaagt ons de schrik op het lijf. De wet zegt: doe dat en je zult leven. Vgl. Deut. 27:26, Gal. 3 : 10.

Als wij het niet doen en wij doen het ook niet, dan is er de dood. De wet alleen is dus hopeloos. Paulus ziet het heel anders dan de

rabbi's van zijn dagen. Met hulp van Gods genade moest de mens de wet kunnen vervullen.

Wil Paulus de wet aan de kant schuiven? O nee! Het wezen van de wet is heerlijk, uitdrukking van de heilige wil van God. Maar de werking van de wet brengt de mens tot erkenning van zonde, vgl. Rom. 3:20.

Het is de grondwet van het Koninkrijk van God, heilig en goed. Zo wil God gediend zijn,

daarvan is Hij gediend. Geen mens kan en mag er omheen.

Paulus herinnert aan Mozes. Hij was niet om aan te zien, toen hij bij God vandaan kwam en de wet had ontvangen, Exodus 34:29-30, vgl. Jes. 6:5. Wel was de lichtglans op het gezicht van Mozes van voorbijgaande aard. Zoals de heerlijkheid van Mozes voorbijging, zo ook die van de bediening van de wet. Het nieuwe overtreft het oude. De bediening van de Geest maakt wel levend en is wel blijvend. Van de Heilige Geest heeft Christus gezegd, dat Hij eeuwig bij Zijn volk blijven zal (Joh. 14:16).

Hij is de Geest van Christus (Rom. 8:9), Die verzoening heeft aangebracht. Dat staat in het Evangelie. Het is het Evangelie waardoor mensen wedergeboren worden en door onverdiende vergeving van zonden met God verzoend worden. Dat is bediening van rechtvaardigheid en daarom van het leven. “In het Evangelie wordt het heerlijk aangezicht van Christus gezien” (Calvin).

Als de mindere dienst van Mozes al heerlijkheid geeft, dan zeker ook de meerdere dienst van Paulus. “Er is in de heilsgeschiedenis een nieuwe dag aangebroken waarop de felle stralen van de Pinksterzon het flauwe maanlicht van de dienst van Mozes doen verbleken” (Van Spanje). Ook Den Boer vergelijkt de maan met de zon.

In vers 9 stelt Paulus “verdoemenis” en “gerechtigheid” tegenover elkaar. De oude bedeling was tot verdoemenis, je komt er voor eeuwig mee om als je niet meer hebt dan de wet. De bediening van de gerechtigheid is echter overvloedig in heerlijkheid. Dit woord “overvloedig” wordt door Paulus vaak gebruikt. In de brieven aan Korinthe in 1 Kor. 14:12 en 15:58 en in 2 Kor. 1:5, 4:15, 8:7 en 9:8 en 12.

Voor gerechtigheid moeten we naar de rechtzaal. Na het terechte doodvonnis komt Christus tussenbeide als de grote Advocaat. De zondaar wordt vrijgesproken in het gericht van God. De zondaar krijgt de gerechtigheid van Christus, door Hem verworven, toegerekend. Daarmee kan de mens God onder ogen komen. “De deur naar het leven wordt hem geopend” (Calvin).

Al deze dingen zullen Paulus niet in dank zijn afgenomen. Stond hij soms hoger dan Mozes? Is hij niet te negatief over Mozes geweest? Wat de mensen denken of zeggen doet niets af van zijn hoop. Dat geeft hem reden tot veel vrijmoedigheid. Zo kan en mag hij zijn werk doen. Zo schrijft, spreekt en handelt hij. Ontleend aan de Geest, open voor God en de naaste. Vgl. Rom. 8:23, Gal. 5:5, 2 Kor. 7:4. Zonder enige angst of schaamte. Vgl. Rom. 1:16, Fil. 1:20 en Hand. 20:27.

Grosheide wijst nog op het volgende: “Wel kan de nieuwe bedeling ook de dood brengen, 2 Kor. 2:16 en dat in de oude bedeling de Heilige Geest werkte zegt David in Ps. 51:13. Paulus brengt het meest kenmerkende naar voren”.

2 Korinthe 3:13-18

Met de woorden van vers 13 grijpt Paulus terug op Ex. 34:33vv. Daar wordt van Mozes verteld dat zijn gelaat straalde als hij met God gesproken had. Dat kon iedereen zien. In het gelaat van Mozes zag men iets van de heerlijkheid van God Zelf. Dat duurde echter maar even. Telkens legde Mozes een sluier over zijn gezicht. Daardoor bewaarde hij voor enige tijd die glans van de heerlijkheid van God. Het was iets voorbijgaands. De bediening van Mozes was niet het eigenlijke en definitieve. Alsof er geen andere Middelaar meer moest komen. De sluier waarmee Mozes

zich steeds bedekte was tegelijk een symbool van vrees en schaamte. De heerlijkheid van de Heere is niet ongehinderd toegankelijk voor een schuldig volk. Het zien van de heerlijkheid was onder het oude verbond incidenteel. Israël moest er zich niet op verkijken. Israël moest, volgens Mozes, vooral naar zijn woorden luisteren en niet naar hem blijven staren. Israël moest beseffen dat er eens een einde zou komen aan de dienst van Mozes. Ze moesten leren uitzien naar een nieuwe en blijvende dienst. Mozes kon niet vrijuit ongesluierd voor de dag komen. Paulus heeft geen sluier nodig.

Israël heeft de functie van de sluier van Mozes niet begrepen. Hun gedachten werden door God verhard. Vgl. Rom. 11:7-8. Het volk bleek hardleers, onwillig en geestelijk blind te zijn. (Rom. 10:3). Ze leven nog steeds bij wat is voorbijgegaan. Ze verkiezen de maan van de wet boven het volle licht van de Zon van de gerechtigheid. (Mal. 4:2). Er ligt bij hen een deksel op de Schriften en op hun hart. Ook nog bij het Israël in de dagen van Paulus, zie Mc. 3:5a, Hand. 28:27.

Er ligt een deksel over het Oude Testament, of Wet en Profeten (Matth 7:12) of Mozes (Hand 15:21). Het deksel wordt alleen in Christus weggenomen. De Schriften lezen los van Christus betekent misverstaan. Na zijn bekering was Paulus zelf de Schriften ook anders gaan lezen. Zonder geloof in Christus heb je geen inzicht in de boeken van Mozes. Voor wie Christus ontdekt wordt de bedekking weggenomen, zie het onderwijs van Jezus aan Kleopas en zijn vriend, Lucas 24:25vv. De gehele wet is een leidsman tot Christus, vgl. Gal. 3:24.

In de woorden van vers 16 horen we de ver-

wachting dat Israël zich, ondanks de verharding, tot de Heere zal bekeren.

Vgl. Rom. 11:23-26. De wonderen zijn de wereld nooit uit. Als het voor Paulus kon, dan ook voor zijn volk, de beminden omwille van de vaderen. En voor ons!

Vers 17: De Heere is de Geest. (Joh.

4:24). Christus en de Geest zijn niet van elkaar te scheiden. Het christologische en pneumatologische zijn bij Paulus altijd nauw met elkaar verbonden. Christus woont onder ons in Zijn Geest en door de Geest worden wij verenigd met Hem. Vgl. Ef. 3:17. Indien iemand de (Heilige) Geest ontvangt, zal bij hem of haar het deksel, de sluier, van onwetendheid worden weggenomen. Dan zal de volle betekenis van Christus worden ingezien. Dan komt er vrijheid. Dat woord

is een belangrijk thema in 1 Kor. in 2 Kor. slechts hier. Het betekent vrijheid van wet, zonde en dood. De Kanttek SV geeft 5 mogelijkheden van uitleg van vers 17.

“Wij allen”, schrijft Paulus in vers 18. Dat is niet alleen Mozes en Paulus, maar ook alle gelovigen, in Korinthe en overal. In een spiegel zien komt in het NT alleen hier voor.

We moeten hier denken aan Christus, vgl.

1 Kor. 13:12. Wie Hem ziet, ziet de Vader. In het Spiegelbeeld Christus wordt de luister van God weerspiegeld, vgl. Joh. 1:14. Het zien van de luister van God gaat gepaard met een verandering. De gelovigen gaan enigermate de trekken vertonen van Christus, Die Zelf ook het Beeld van God is, zie 2 Kor. 4:4. Het is wel een voortdurend proces. De inwendige mens wordt gaandeweg vernieuwd, Rom. 12:2; 2 Kor. 4:16. Dat straalt wel uit naar buiten.

“Het watermerk van het beeld van God wordt ook in ons zichtbaar. Verheerlijking die reeds hier begint. Verheerlijking waarin wij stapje voor stapje mogen vorderen. Van heerlijkheid

tot heerlijkheid" (C. den Boer, zie daar verder blz. 137-138).

"Wij mogen niet tevreden zijn zonder proef-
ondervindelijke kennis van de ons veranderende heerlijkheid van het Evangelie door de werking van de Geest" (Henry).

Gespreksvragen

1. Zijn wij zelf en is onze gemeente ook een leesbare brief van Christus? Hoe dan?
2. Waarom is uitsluitend de wet hopeloos? Kunnen we dan de wekelijkse voorlezing van de wet in de eredienst ook maar niet beter afschaffen? Wat is wettisch leven?
3. Een predikant begon zijn Pinksterpreek

met: De Geest is van ons geweken. Kan dat wel? Waar(in) worden wij de Geest gewaar?

4. Moet een preek uit het Oude Testament ook over Christus gaan? Zitten we wel eens te wachten tot we over Hem horen?
5. Is het voor ambtsdragers noodzakelijk bekwaam (geschikt) te zijn voor hun taak? Hoe kun je geschikt worden? Kan de mannenvereniging daar ook een rol in spelen?
6. Wat bedoelt Paulus als hij zegt, dat er een bedekking ligt op het hart van Israël bij het lezen van de Schriften? Wanneer wordt deze weggenomen? Heeft de gelovige daar ook een taak in? Komt daar bij ons ook iets van terecht?

van de voorzitter

Ds. W. Westland

Waarom niet?

Zoals reeds enkele jaren, waren we met een stand aanwezig op de Zendingsdag van de G.Z.B. in Driebergen. Het was een natte dag, maar we stonden er niet tevergeefs. Verschillende mannen vroegen ons, waarom er in hun eigen gemeente geen Mannenvereniging was. Met die vraag zijn we aan de slag gegaan: we hebben hun namen opgeschreven, en hun kerkenraad aangeschreven met de vraag om de behoefte te peilen in hun gemeente. Wellicht zijn er meer mannen te vinden, en kan een nieuwe vereniging worden opgezet. We horen het graag, als hier iets uitkomt.

Bondsdag

Deze komt nu snel dichterbij, en we zien er naar uit om elkaar te ontmoeten. Elders in dit blad vindt u enkele praktische aanwijzingen voor die dag, en op de achterpagina staat het programma. Dan rest mij niet anders dan u en jou nog eens hartelijk op te wekken en aan te sporen om naar Putten te komen. We bidden of de Heere ons een gezegende dag wil geven.

Groet

Mede namens de andere bestuursleden een hartelijke groet aan u allen.

Ds. P. Molenaar

in the picture

Vieren en verbinden

Op zondag 14 september werd in de Fonteingemeente in Nijkerk herdacht, dat tien jaar geleden de PKN is gevormd, na het fusiebesluit op 12 december 2003, onder het thema 'Vieren en verbinden'. Onze Koning en Koningin waren aanwezig in deze dienst, zoals Koningin Beatrix destijds aanwezig was na het fusiebesluit van de drie kerken: Evangelisch-Lutherse Kerk, Gereformeerde Kerk en de Nederlandse Hervormde kerk in december 2003 in de dienst in de Domkerk in Utrecht. Het meeleven van het koninklijk huis met de kerk doet goed. Dr. A. J. Plaisier, de scriba van de generale synode van de Protestantse Kerk, had vooraf via de pers bekendgemaakt, dat hij n.a.v. Prediker 4:9-12 en Johannes 15: 1-9 in zijn preek het thema 'verbinden' zou behandelen. Dr. Plaisier: "Verbinden zien wij als ontmoeting met God, elkaar en de samenleving. Iedere plaatselijke kerk behorende tot de Protestantse Kerk in Nederland herkent zich hierin." N.a.v. deze mededeling zijn verschillende reacties gekomen o.a. vanuit Nijkerk

zelf, omdat daar de Hervormde gemeente door de vorming van de PKN nog verder gescheurd is, dan te voren. Ook is een brief geschreven op 24 augustus naar het moderamen van de PKN door het Hervormd Beraad, waarvan Hervormde ambtsdragers, zowel van de HHK, als van de PKN deel uit maken. Zij schrijven, dat 'door de scheuring, waarbij een aanzienlijk deel achterbleef in de Hersteld Hervormde Kerk diepe wonden zijn geslagen, die tot op de dag van vandaag schrijven. Het lichaam van Christus is in 2004 op veel plaatsen verbroken'. De briefschrijvers vroegen uitdrukkelijk om rekenschap te geven van het verleden en een plaats te geven voor schuldbelijdenis in die dienst. In antwoord hierop heeft dr. A.J. Plaisier geantwoord, dat de Protestantse Kerk hoopt, dat er eenheid zal zijn, 'waarin broeders en zusters, die behoren tot het ene lichaam van Christus elkaar weer zullen vinden. Dat het tot wederzijdse schuldbelijdenis komt en wederzijdse verzoening en dat we elkaar mogen vinden in het

Evangelie van onze Heer en Heiland, zowel tussen kerken die al langer van elkaar gescheiden zijn als tussen kerken, die dat nog maar zo recent zijn'. Verder schreef hij, dat schuldbelijdenis, verzoening en heling een plaats kunnen krijgen in die dienst, waarin hij graag ook het missionaire moment onderstreept wil zien. Dr. A. J. Plaisier heeft de gave, anders dan zijn naamgenoot en voorganger, die de bezwaarden vaak wegzette

als mensen die toch de kerk wilden verlaten, op een goede toon de zaken te communiceren. We hopen ook, dat dit Hervormd Overleg tussen Hervormde HHK- en PKN-broeders tot zegen mag zijn zowel voor de HHK als voor de PKN.

Verbinding en herkenbaarheid

Ds. T. C. Verhoef, predikant van de hervormde Fontein-gemeente in Nijkerk, dr. A.J. Plaisier en mevrouw ds. K. van den Broeke, preses van de generale synode van de PKN hebben deze dienst geleid. Deze viering was wel zeer divers, mensen in en buiten de kerk gaven hun medewerking. Optredens o.a. van de The Passion, Trinity en andere muziek- en filmvoorstellingen gaven een bonte cultuur weer. Dr. Plaisier gaf voor deze kerkdienst aan: 'We verwachten dat de viering herkenbaar is voor de 2 miljoen leden van de Protestantse Kerk in Nederland.' Deze dienst heeft mij ondertussen veel beroering gegeven, anders dan de Nijkerkse beroeringen in de 18e en 19e eeuw. Voor mij was er geen herkenbaarheid. Is een dergelijke viering wel een geëigend middel om mensen buiten de kerk te verbinden aan het Woord? Deze dienst leek meer een kerkelijke speeltuin en grabbelton van voor elk wat wils. Voor de bezwaarden binnen en buiten de PKN gaf deze viering geen verbinding, maar eerder aanleiding tot een verdere geestelijke vervreemding. Het geheel van de viering verbond in liturgie en prediking niets tot weinig met de kerk der eeuwen. De weergaven van het kerkelijke leven binnen de verschillende delen van de PKN gaven wel weer, hoe de kerk reilt en zeilt

binnen de verschillende bloedgroepen van de PKN, maar het Koningschap van Christus op alle terreinen van het kerkelijk leven en zeker ook de notie de heiligheid van de drie-enige God werden gemist. Ik denk vooral aan de muziekuitvoeringen, o.a. bij de uitvoering van Trinity, toen heel de kerk moest meedeinen! De profetische lijn misten we, die vanuit het Woord Gods getrokken wordt naar Christus' rechterstoel, zoals Paulus dat beschrijft: "Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot geloof". (2 Korinthe 5). We moeten toch allen geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, om geoordeeld te worden? Johannes 15 geeft duidelijk de werkelijkheid van dat oordeel Gods aan, dat wie niet in Christus blijft, buitengeworpen wordt. Dat is anders dan een 'dansende God', zoals in die viering gezongen werd. Daarom willen we liever deze viering maar snel vergeten. De viering was voor ons niet verbindend, maar zowel bevreemdend, omdat die plaats vond in een ba of in een noodgemeente van de GB en vervreemdend, omdat we de kern van de belijdenis misten.

Was deze viering gewenst?

Ik heb me afgevraagd of een dergelijke viering

wel gewenst is. We hebben toch Pinksteren, waarbij we Gods wereldwijde werk jaarlijks gedenken? De kerk is er al vanaf het begin der wereld (Artikel 22 NGB). Zij is wereldwijd verbreid, toen de Heilige Geest het Evangelie na Pinksteren door middel van zwakke mensen onder de heidenvolken voortstuwde. Zo vieren we Pinksteren. Maar een PKN vieren? Het behoort meer tot het dolerende model om de oprichting van een kerk te gedenken. Het is niet de Hervormde stijl. Wel wordt hiermee formeel bevestigd, dat de Nederlandse Hervormde Kerk verdwenen is na 2004 en afgesneden van haar historische wortels, door de vorming van de PKN. Hoogstens gedenken we kerk-breed Hervormingsdag of in Europees verband en straks in 2017 Refo500, maar dan wel bescheiden.

Gericht over ons als Hervormd-Gereformeerden
Deze viering moet de kerk in haar geheel en zeker de Hervormd-Gereformeerden diep verootmoedigen. Kerkgeschiedenis is duidelijk kerkgericht of oordeel over de kerk. De viering werd gehouden in een bijzondere aard gemeente, een noodverband van het neo-midden-orthodoxe deel van de Hervormd-Gereformeerden in Nijkerk. Wordt die nood echt nog gevoeld? De grote flyer met als opschrift 'Vieren en Verbinden' op het kerkgebouw was totaal in tegenspraak met de kerkelijke ontwikkelingen in Nijkerk. Verder was er weinig in deze dienst, dat het belijden van de kerk uitstraalde om 'de Waarheid te verbreiden en te verdedigen', waarvoor de GB sinds haar oprichting, krachtens haar statuten wil staan in de kerk. Wanneer we als Hervormd-Gereformeerden tot onszelf inkeren, moeten we wel belijden, dat er zich over ons als Hervormd-Gereformeerden een gericht voltrekt na 2004.

Degenen die het hardst hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de PKN behoorden tot of hadden hun wortels in de gemeenten, behorend tot de GB of maakten deel uit van andere GB-organisaties. De eerlijkheid gebiedt zelfs te zeggen dat veel gemeenten en predikanten, met zorgen rondom de kerk in 2004 meer pastorale steun van broeders uit het midden van de kerk bij hun bezwaren ontvingen. Al vergeten we zeker niet, wat o.a. Professor Balke voor veel classes en gemeenten heeft betekend in de waardevolle adviezen en kritische doordenking van de plaats van de kerk in de samenleving in verleden, heden en toekomst.

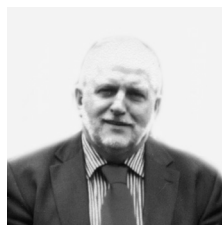
In tijden van nood is er zeker ruimte voor profetessen, maar niet voor priesteressen en apostolessen volgens de Bijbel. Mevr. ds. K. van den Broeke benoemt eerlijk en pastoraal de dingen o.a. naar onze koning toe, dat hij weinig uiting gaf van het christelijk geloof o.a. bij de inhuldiging, wat door andere kerkelijk leiders veel minder gedaan is. Toch blijft de vrouw in het ambt voor ons een hot item. Is dat nu voor de Hervormd-Gereformeerden in de Fonteingemeente een gepasseerd station? We voelen Gods oordeel over onze gemeenten in de afkalving van het kerkelijke leven, vooral na 2004. Niet alleen in de scheuring, maar ook in de vele kwesties, die binnen gemeenten spelen, waarbij soms predikanten en ambtsdragers moeten worden losgemaakt of ontheven uit het ambt. Als ik me niet vergis is daarin een toename. Dat moet ons allen wat te zeggen hebben.

Dr. W. Aalders sprak destijds ons aan met het woord van Paulus: "Hebt ge de Heilige Geest ontvangen, toen gij geloofd hebt" (Handelingen 19)? Hij stelde de vraag: "Waar zijn de profeten nu onder ons?" Dr. C. Graafland

preekte in die tijd uit Micha 7: 9: "Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb gezondigd", waarbij hij de nood van de kerk in haar geheel aan de orde stelde als onze persoonlijke schuld.

We vergeten niet, dat ds. L.J. Geluk uit Rotterdam voorging in de Augustijnenkerk in Dordrecht, de kerk waar in de tijd van de Reformatie de eerste Hervormde dienst werd

gehouden en dus geschiedenis was geschreven, op zondag 25 april 2004. Hij bad toen zeer geëmotioneerd: "Heere, erbarm U over de kerk, Heere erbarm U...", omdat de laatste dienst binnen het geheel van de Nederlandse Hervormde Kerk gehouden werd in dit oude bedehuis. Dat moge ons gebed blijven voor de kerk in de crisis! Dit feest paste niet, - zeker ook niet voor Hervormd-Gereformeerden - om daaraan mee te doen!

Dhr. C.D. Groenendijk

Bondsdag 2014

15

Hier is weer de jaarlijkse informatie voor u als trouwe of nieuwe bezoeker van onze Bonds- dag. We staan immers voor de 74e Bonds- dag in het 81-jarig bestaan van onze Hervormde Mannenbond.

Hartelijk welkom op D.V. zaterdag **25 oktober** in de Oude Kerk te Putten.

Onze bondsdag is in de loop der jaren uitgegroeid tot een goede traditie die we niet graag willen missen. Velen zien weer verlangend uit naar de Bondsdag. Iedereen wordt hartelijk uitgenodigd. De kerk is ook telefonisch bereikbaar via de koster dhr. A.B. v.d. Bor, tel. 0341-353583.

Op de achterzijde van dit blad staat het centrale thema van deze dag "Discipelschap." De regelingscommissie heeft, o.l.v. dhr. G. Dijkgraaf, zich weer goed ingezet. Raambiljetten zijn verzonden naar de plaatselijke secretaris met het verzoek deze op een in het oog lopende plaats op te hangen. Ook de uitnodigingen met de agenda zullen door

de plaatselijke besturen aan de leden worden door gegeven met een woord van hartelijke aanbeveling. Het is ieder jaar een grote vreugde de Bondsdag te mogen beleven om samen te luisteren en te zingen. Leden die nog nooit geweest zijn worden aangeraden deze bijzondere dag nu eens bij te wonen. Organisatorisch moet alles natuurlijk goed geregeld zijn, zodat u zich op uw gemak voelt. De leden van de regelingscommissie zijn herkenbaar door een identiteitsplaatje met het opschrift "regelingscommissie" op de rever van hun colbert.

Hier volgen enkele mededelingen voor de Bondsdag

1. Vervoer

De Oude Kerk is te bereiken met het openbaar vervoer. Wie per trein komt, kan vanaf het station Putten gebruik maken van de buslijndienst 107 Ede, de vertrektijden zijn 08.39 uur en 09.39 uur. U moet dan

uitstappen in het centrum van Putten bij de halte “Centrum” aan de Voorthuizerstraat, het is dan nog enkele minuten lopen naar het gebouw “De Aker” en de Oude Kerk. Komt u met eigen vervoer dan neemt u op de snelweg A28 de afslag “Strand Nulde”. U volgt dan de borden Putten en in Putten volgt u “parkeren De Aker”. U rijdt via de Papiermakersstraat naar de ruime parkeerplaats achter het gemeentehuis. Vóór het gebouw “De Aker” geldt de blauwe zone (2 uur).

2. Gebouw “De Aker”

In gebouw “De Aker” aan het Fontanusplein 2 treft u in de hal de regelingscommissie achter de balie. U kunt daar terecht voor eventuele vragen, het ophalen van de lunchbon en het kopen van een referaat. Tevens wordt u de gelegenheid geboden om tegen individuele betaling koffie of iets anders te nuttigen. Er is een garderobe, echter zonder toezicht. In de nabijheid van de informatie balie kunt u ook nog oude referaten kopen. Ook “de Aker” is telefonisch bereikbaar via de manager dhr. H. Slurink. Tel. 0341 – 351887.

3. Gebruik van de lunch

Als u zich heeft opgegeven voor de lunch, dan bent u in het bezit van een lunchbon of kunt u deze afhalen bij de regelingscommissie voordat de Bondsdag begint. Deze bon moet u bij het betreden van de grote zaal in “De Aker”, waar de maaltijd genuttigd wordt, afgeven aan de regelingscommissie. Zorgt u er voor uw bon gereed te houden, want dat bevordert de doorstroming van de vele lunchgebruikers. U wordt verzocht via de linkerdeur naar binnen te gaan. De secretaris van elke vereniging is geïnformeerd

over de prijs van de uitgebreide koffietafel voor slechts € 11,75. De lunch wordt aangeboden door de opstelling van twee “lopende buffetten” langs te lopen.

De deur aan de rechterzijde is voor hen met eigen lunchpakket. Zij kunnen gebruik maken van de andere lokaliteiten om daar de lunch te nuttigen. Daar wordt ook een buffet opgesteld. Broodjes, koffie, frisdrank is daar verkrijgbaar.

4. Referaten

De gehouden referaten op deze Bondsdag zijn te koop tegen de contante betaling van € 2,50 bij de regelingscommissie achter de informatiebalie.

5. Machtiging

In het programma, dat op de bank ligt in de kerk, treft u een eenmalige machtiging aan. Deze kunt u eventueel gebruiken voor de collecte. Op dit formulier moet u uw IBAN rekeningnummer en het Bank Identificatie (BIC) vermelden!

6. De Oude Kerk

De bezoekers van de Bondsdag worden verzocht plaats te nemen op de begane grond. (850 zitplaatsen). De galerijen zijn niet toegankelijk, dit vergemakkelijkt het col-lecteren en het ophalen van de schriftelijke vragen na de referaten. De eerste rijen recht voor de preekstoel zijn gereserveerd voor de genodigden. Wilt u deze vrij laten? Tijdens de middagbijeenkomst is er een (korte) zangpauze. Het is de bedoeling dat u dan blijft zitten. Natuurlijk kunt u, indien nodig, wel van de gelegenheid gebruik maken om naar het toilet te gaan. In de kerk is slechts één toilet.

7. Opname Bondsdag

De Bondsdag zal opgenomen worden. U kunt via www.kerkomroepputten.nl, kiezen voor Hervormde Gemeente Putten (PKN), luisteren (boven in het scherm), live meeluisteren, live Oudekerk kiezen of u luistert later naar de opgenomen Bondsdag. Tevens onderzoeken we nog of het mogelijk is om de opgenomen Bondsdag als link te plaatsen op onze website.

We bidden en hopen op een gezegende dag, goede ontmoetingen en op een goede en trouwe opkomst van onze leden.

U weet: Iedereen is van harte welkom!!

VERZOEK

De regelingscommissie
verzoekt de secretarissen tijdig opgave
te doen van de te bestellen lunches.

We ontmoeten elkaar graag op
D.V. zaterdag 25 oktober in Putten
om te luisteren, te zingen en de
onderlinge band te versterken.

Een goede en gezegende Bondsdag
toegewenst.

organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2011

De volgende wijziging doorvoeren:

1) de MV "de HEERE is onze Banier" te Vinkeveen (blz. 27) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. C. van Sligtenhorst, Dodaarslaan 38, 3645 JD Vinkeveen.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

VOOR ELKAAR vakantieweken

Onze vakantieids 2015 is uit! Als VOOR ELKAAR vakantieweken hebben we weer een mooi aanbod voor u samengesteld van diverse bestemmingen in eigen land. De vakanties zijn bedoeld voor mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, voor mensen met dementie en hun mantelzorger, voor jongeren met autisme en voor alleen-gaanden. Wilt u de vakantieids online bekijken of een vakantieids thuisgestuurd krijgen, kijk dan op onze website

www.hervormdevrouwenbond.nl/

vakantieweken. U kunt ook contact opnemen met mevr. H. de Jong, tel. 0180-430860, e-mail:

gasten.vg@hervormdevrouwenbond.nl of
mevr. E.C. van Andel-van Bergeijk, tel. 0183-441774, e-mail:

gasten.lg@hervormdevrouwenbond.nl.

17

Boekbesprekingen

Petrus Immens, **De godvruchtige Avondmaalganger**. Hertaald door C. Bregman. Uitgeverij De Banier 2014, 478 pag.; prijs € 24,95.

Ik zou bijna zeggen: wie van ons kent dit boek niet? In ieder geval, denk ik, weinigen nog deze uitgave. Het gaat hier om een hertaling. Tenminste: het voorblad schrijft 'Hertaald door C. Bregman'. Die legt ook een uitvoerige 'verantwoording' af. Ik val hem bij dat er niets van de inhoud verloren is gegaan. Ik merkte het zelf toen

ik het las tijdens de voorbereidingsweek op het Heilig Avondmaal. Er wordt wat mee-gegeven: pastoraal, bewogen, toegespitst op de (mogelijke) vragen die er bij Avondmaalganger en ook niet-Avondmaalganger leven. Daarbij schuwt Petrus Immens ook niet de lezer te vermanen en te waarschuwen. Het biedt zoveel stof tot overdenking dat er véle maar dan ook véle weken rondom voorbereiding, viering en dankzegging HA mee gevuld kunnen worden. Het voert te ver om hier iets van weer te geven. Wie het leest zal vooral door de pastorale toon getroffen worden. Overigens wordt dit alles voorafgegaan door een inleiding van prof. dr. A. Baars. Hij doet daarin niet alleen uitgebreid uit de doeken wie de schrijver was maar gaat ook in op de indeling van het boek. Dat verdeelt hij onder in drie kernaspecten: het geloof, het Verbond en het Avondmaal. Prof. Baars eindigt zijn inleiding met de volgende woorden: *Kortom: terwijl heel wat geschriften over het Avondmaal in de loop der eeuwen slechts eendagsvliegen blijken te zijn, blijft het werk van Immens van grote pastoraal-geestelijke betekenis. Deze fraaie hertaling maakt het boek opnieuw toegankelijk voor lezers in de eenentwintigste eeuw. Ik kan dus aan het slot van deze inleiding alleen maar zeggen: 'Neem en lees'!* Daar sluit ik mij van harte bij aan!

E. de Mots

Dr. D. Kroneman, **De betoverde mens, Geestelijke strijd in Bijbels perspectief**, Uitgeverij De Banier Apeldoorn 2014, 142 blz.; prijs € 9,95.

Dr. Dick Kroneman werkt als vertaalkundige in Papoea in Indonesië. Het boekje dat hij schreef, is een praktische uitwerking van zijn

promotiestudie. Kroneman laat vanuit zijn ervaring als zendingswerker in Indonesië zien dat angst voor tovenarij nog steeds een belangrijke rol speelt in het leven van veel Papoea's, terwijl het Evangelie al vijftig jaar geleden zijn intrede deed in Papoea. Ook de westerse mens is niet immuun voor de betoverende werking van de driehoofdige vijand, de duivel, de wereld, en de eigen zondige natuur. Concreet wordt dit aangewezen in bijvoorbeeld occultisme en hedonisme. Ook is te denken aan dwalingen in de kerk. Er kan betovering uitgaan van wetticisme en wet-teloosheid, van activisme en valse lijdelijkheid. Zelfs van de gereformeerde leer kan een afgod worden gemaakt als men erop vertrouwt en tegelijkertijd het hart ver van de Heere houdt. Nodig voor ons allen is de onttoverende werking van de Heilige Geest. De Heilige Geest ontmaskert de leugen en past de overwinning van Christus op de machten toe. Aan deze overwinning hebben we deel door de geloofsgemeenschap met de Heere Jezus Christus. Ik vind het een evenwichtige en indrukwekkende studie waar we onze winst mee kunnen doen in het voeren van de geestelijke strijd.

Ds. J.H. Lammers

“Is daar iemand...?” In gesprek over de Heilige Geest, dr. M.J. Kater. Uitgeverij de Banier, blz. 138, prijs € 9,95.

Dit boekje gaat over de Heilige Geest: Wie Hij is, wat Hij doet en waaraan we de Heilige Geest kunnen kennen in de schepping, in deze wereld, in de gemeente en in ons persoonlijk leven. Thema's, die besproken worden, zijn: de Geest als Inrichter, de Geest als Inspirator, de Geest van Christus, de Geest als Inwoner, de Geest Die niets liever doet dan de Heere

Jezus Christus in de schijnwerpers plaatsen, de Geest Die ons het geloof in Christus schenkt en in het hart van de gemeente en van de gelovigen werkt en woont, de Geest Die alles naar de voleinding stuurt. Ook gaat de schrijver in op de vraag of de Heilige Geest in andere religies ook werkzaam is en of alle godsdiensten gelijk zijn en waarheidselementen bevatten of niet. In dit boekje wordt ons een vast ankerpunt aangereikt over hoe de Bijbel spreekt over de Heilige Geest. Dat hebben we nodig in deze tijd, opdat we leren onderscheiden welke geesten uit God zijn volgens Zijn Woord en welke niet. Hartelijk aanbevolen!

J. van Dijk

overlijdensberichten

De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn.

2 Timotheüs 2:19

Met droefheid geven wij u kennis dat de Heere uit dit leven heeft weggenomen ons lid

MARINUS LANGERAK

in de leeftijd van 89 jaar.

Wij wensen zijn familie Gods troost en nabijheid toe.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging
"Schrift en Belijdenis"

Bergambacht, 11 september 2014

Op 8 augustus 2014 werd door de Heere op Zijn tijd uit dit leven weggenomen ons gewaardeerd lid

SAPE VAN DER VEEN

in de gezegende leeftijd van 80 jaar.

De HEERE vertrooste zijn vrouw,
kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging
"Schrift en Belijdenis"
te Oldebroek

Oldebroek, augustus 2014

De eeuwige God zij u een woning...

Deuteronomium 33 vers 27

Bedroefd geven wij kennis van het plotseling overlijden op 25 augustus van ons lid

EGBERT POST

op de leeftijd van 83 jaar.

Dankbaar denken wij aan de verenigingsavonden dat hij als trouw lid aanwezig was.

De Heere trooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen met dit onverwachte verlies van hun geliefde.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging "Calvijn"
't Harde

't Harde, 25 augustus 2014

BOND VAN HERVORMDE MANNENVERENIGINGEN OP G.G.

UITNODIGING

VOOR DE

BONDSDAG 2014

D.V. ZATERDAG 25 OKTOBER

IN DE OUDE KERK TE PUTTEN

Aanvang: 10.00 uur

Thema: “Discipelschap”

AGENDA:

1. Opening door de 1e voorzitter, ds. W. Westland
2. Referaat door ds. J.M. Molenaar te Hoevelaken:

“Discipel zijn, je basis”

3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Zijne Majesteit de Koning
4. Bespreking van de ingekomen vragen
5. Sluiting morgenvergadering door ds. J.H. Lammers
6. PAUZE van 12.00 - 13.30 uur
7. Opening middagvergadering door ds. J.P. Nap
8. Referaat door dr. A.J. Kunz te Katwijk aan Zee:

“Discipel zijn, je leven”

9. Zangpauze
10. Bespreking van de ingekomen vragen
11. Sluiting door ds. E. de Mots

N.B. De vragen kunnen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

Iedereen is hartelijk welkom!

C.D.G. (2e secr.)
